

دابړانیکی دريژخایه ن

کەتان خادیمی

هاوسه رگيريه که ياندا، من ههردوو دهستی (سوهام) م توندتوند گرتبوون، چەند کەسێکيش وەک جەندرمە لەهەکیان جیاکردینهوه، سوهام لەگەڵ باوکو براکانیدا گهرايهوه و خوشکه کهشم گهرايهوه مالى باوکم، لەوتێوهندهدا بەدلى شكاوهوه بەدریژای شهو گریام بۆ سوهام، ئەو کچەى کە سەدان وینەى پەنگاوپهنگم بۆ ژيان لەپالیدا کیشابوو، بەلام من لەبەرئەوهى کە گەنجیک بووم پەيوهەندیم بەخوای مرگهوتەوه ههبوو سەبرم گرتو داواى کۆمهکیم لەخوای کرد.

داواى تێپه‌په‌وونى دوو سال بەسەر شو کاره‌ساته‌دا، له‌رووداویکدا براگه‌وره‌کەم گیانی لەده‌ستدا کە باوکى چوار منالبوو، مردنى براکەم خەمىکى گه‌وره‌بوو بۆ من، بەلام بپاریزى کتوپړى باوکم مەرگى براکەمى لەبیربردمه‌وه، ئەو پۆژه باوکم بانگى کردم وتى: کورم گوێبگره... تابرازاکانت بێ سەرپه‌رشت نەبنو مالى براکەت کۆتێنه‌بیته‌وه، ده‌بیت براژنه‌کەت ماره‌بکه‌یته‌وه، لەم بپاریه زۆر تێکچووم، توپه‌بوومو باوه‌پم به‌و قسه‌يه نەکرد... چى؟ کامه‌ براژن؟ ئەو لەتەمەنى داىکه‌دايه، چۆن ده‌بیت بیکه‌مه‌ خێزانم، قەت ناتوانم خۆشمبووێت، باوکم هەلشاخا بەسەرماو وتى: يەک قسه نەکەیت تازە بپاریزکەو داومه، خەمى برازاکانت پێش خۆت بخه، کورم ده‌بیت سەرپه‌رزمان بکەیتو خەلکى رەحمه‌تمان بۆنێرن، سبه‌ینى مەلا دیتو کارى خێر تەواو ده‌بیت.

زمانم تەتەلەى دەکرد، نەمەزانی چى بلیتم، بەلام ئەو منى نەناسیه‌وه، زانیم کە خەمى پۆزگار چۆن پیرى کردووم، خۆم پیناساندو ئەویش گه‌شایه‌وه، باسى ژيانى خۆم بۆکرد، زانیم کە ئەویش داواى من شوویه‌کى تری کردووه و لەویش جیابووته‌وه، هەر ئەو پۆژه نەگه‌رامه‌وه، چووم بۆماليان و بۆ جارى دووم خوازینیم کرد، باوکى سەرى ماچکردم وتى پیرۆزت بێت.

ئێستا چەند سالێکە لەگەڵ سوهامدا ژيانێکى بەختە‌وه‌ر بەسەرده‌به‌ين، لەسوهامیش سى منالەم هه‌يه، سوپاسى خوای گه‌وره‌ ده‌کەم، کە بەرهمى سەبرو خۆپارگيه‌کانمى هێنايه‌دى، ئێستا بانگه‌کەم سوهام دوو سوهام دەلێن بەلێ، يەکیان هاوسەرە خۆشه‌ويسته‌که‌م يەکیان سوهامى کچم کە لەخۆشه‌ويستى ئەودا ناوم ناوه.

مانگ بوو وەک سوهامى خەيالەکانم مرد، پاشان کچىکى تریشم بوو ئەویشم ناونا سوهام.

پاش یازده سال بەسەبردى ژيانى هاوسه‌ريم لەگەڵ براژنه‌که‌مدا، خوای گه‌وره پینچ منالى پێبه‌خشم، تەمەنم سى سال بوو، ئەركى تۆ منالەم ئەستۆدابوو، براژنه‌کەم لەسەر پینچم منداڵ کە کچ بوو، گیانى سپارد، منیش تەنها خەم بۆ ماپوووه، نەمەزانی چۆن ئەم تۆمناڵە بەختی بکەم کەيه‌کێکیان ساوابوو.

پاش ماوه‌ى داوى مردنى خێزانەکەم، پۆزێک لەدیکەى خۆمانه‌وه چوومه دیکەى سوهام، تانزىکى زەرعاته‌که‌يان بوومه‌وه، لەدووره‌وه وەک خەون بینیم، سوهامم بینى خەرىکى دروینه‌کردن بوو، کە هه‌روه‌ک جارن ناسکو جوان بوو، چوومه بەرده‌مى وه‌ستامو سلۆم لێکرد، من

من تەمەنم تازە ببوو بەتۆزده سالان، براژنه‌که‌شم چل سال دەبوو، داىکى چوار منال بوو، هه‌ميشه شه‌پوالبىکى پیاوانه‌ى هه‌لده‌کیشاو قژه ئالۆزکاوه‌کانى له‌ژێر له‌چکێکى چلکته‌وه ده‌رهاتبوون، بێتاگا له‌هه‌ستو سۆزى گەنجیک، ئەوه‌ى نەتاسیبام وايدەزانی داىکەم. بەلام لەبەر خاترى خوار منداڵه بپیاوه‌کانى براکەم، بپاریمدا کە به‌هه‌موو شتێک رازى بيم، بەلام هه‌ميشه دلم وەک چۆله‌که‌يه‌کى بپالنه‌ ده‌فپړو یادى چاره‌ جوانه‌کانى سوهامم ده‌کردوه، کە له‌ژوانىکى کۆندا يەکتزمان ناسى، هه‌ربۆيه کچى يەکه‌م کە له‌براژنه‌کەم بووم ناوم نا (سوهام)، بەلام تەمەنى شه‌ش

تەمەنم (۱۵) سالان بوو، کەسەيرى ئاوێنەم دەکرد شانازيم بەجوانى خۆمه‌وه دەکرد، وەک گەنجىکى نيشته‌جێتى دهره‌وه‌ى شار زۆربه‌ى کاته‌کان له‌کارى کشتوکالىدا يارمه‌تى باوکم دەدا، دلخۆشه‌بووم کە گويم لەخەلک دەبوو پیناينه‌وتم (ماشه‌لا چەند جوانه، ده‌بیت بەکى رازى بێت)، بەرله‌وه‌ى هه‌يچ له‌ژيان بزائم راستو چپى خۆم له‌يەک جيايکه‌مه‌وه سه‌ره‌تای گه‌فته‌کانى من له‌داواى شووکردنى خوشکه‌که‌مه‌وه هات کە به‌رپۆهه‌سى ژنه‌ژن بپاریاندا، هه‌رچەنده تەمەنى من تەمەنى ژنه‌ژنان نه‌بوو، بەلام له‌ژێر فشاردا ده‌بوو رازى بيم بۆئەوه‌ى خوشکه‌کەم بچیته سه‌رمالو حالى خۆى، بەلام کاتى ده‌زگيرانه‌کەم ببنى نەمەزانی له‌خۆشیدا چپبکەم، بۆ گەنج له‌وه‌ خۆشتر نيه وینەى کەسێکى له‌خەيالیدا کیشابیتو هه‌مان وینە له‌واقیعدا بپیته‌ ده‌زگيرانى.

هه‌رخێرا خۆشه‌ويستى خۆى له‌دلمدا جیگیرکرد، بپاریمدا هه‌يچ پۆزێک دلى ئەم فریشتەيه نەه‌نجیتم، ئەویش به‌هه‌مانشپۆه‌ى من سه‌رسام بوو به‌من، بپاریدا کە بپیته ژنێکى سه‌لارو سه‌نگيزو خەمى قورسى پۆزگارم لەگەڵ هه‌لبگریت، چل پۆز پیکه‌وه له‌مالێکى پى له‌خۆشه‌ويستیدا ژيان، هه‌ستم ده‌کرد خودا به‌هه‌شتىکى پێبه‌خشیوم کەله‌گەڵ ئەم ژنه‌ ميه‌ره‌بانەدا ده‌ژيم، هه‌ردووکه‌مان دلخۆشبووين به‌ تۆماله‌ خنجيله‌که‌مان، زۆر به‌لپێمان به‌يه‌کتريدا، هه‌زمان ده‌کرد پۆحمان بۆ يه‌کترى بتوینيه‌وه، ئيمه‌ له‌خەيالێ جوانترکردنى پۆژه‌کانماندا بووين، بپتاگا له‌قه‌ده‌ر کە چى له‌چاره‌نووسمان نووسيه‌وه.

هه‌والێکى کتوپړ کە پرى هيواکانى شپۆاندین، کە زانیم باوکى هه‌ردوو لامان شه‌پو ناوکى کەوته نپوانیان، له‌ئەنجامى پقو قينى خۆيان، بپاریاندا هه‌ردوو بوکو زاوا لێکجياييينه‌وه، له‌بەرئەوه‌ى هاوسه‌رگيريه‌کانمان ژنه‌ژن بوو، چەند پۆزێکى نەبەرد لەناکاو چەند پیاویک له‌هه‌ردوولاو مه‌لايه‌ک، له‌مه‌جلیستیدا بپاریى هه‌له‌وشانه‌وه‌ى هه‌ردوو

لەنورو پەر لەعیشقو پەر لەدەنگى (الله اکبر) نپو مینبەرى مرگه‌وته. کۆچى دەنگه‌ کپکراوه‌کانه... کۆچى دلە پى حەسره‌ته‌کان... کۆچى فرميسکه‌ قه‌تيسکراوه‌کان... کۆچى جه‌هل و نه‌قامى...

ئيدى يەکه‌م ساتى ئاهى کپ کراوى نپو دلە زیندوووه‌کان دپته‌ده‌روه‌وه هه‌موومان کۆچده‌کەين... به‌ره‌و ولات دپين... هه‌موومان له‌پيشوازى تۆدا وه‌ستاوين... دەست له‌سه‌ر سنگو پۆح فیدات بکەين... به‌خه‌رهاتى ئەى ئازيزو خۆشه‌ويستمان... ئەى نورى زه‌میزو گه‌وره‌ى هه‌موومان کۆچت پيرۆز...

ئيمه‌ قوتابى تۆين، ئەى مامۆستای عبياده‌تو ره‌وشت به‌رزیو سه‌روه‌رى فیرمان بکە... پښگى خواويستىو بۆخوا ژيان... بپیرمان بخه‌روه‌وه ئەوه‌ چ نوريکه‌ وه‌ها دل شه‌يدايه‌و تۆقره‌ ناگرى... پۆحمان فیدات. فیدای ناوتو فیدای دینو پښازه‌کەت ئەى سوپاسکراوى جيهان.

شکوى کۆچ

گه‌شبين

واساليدى کۆچى ئازيزو خۆشه‌ويستمان لەم شه‌وه‌دا، به‌هيوايه‌کى به‌رزى پى له‌نورو عيشقه‌وه کۆچى کرد... کۆچ به‌ره‌و شاره‌کەى يه‌سريپ... به‌ره‌و ده‌سپيکى ژيانىکى پىرله‌ئيمان و خۆشه‌ويستىو بۆ خوا ژيان... کۆچ به‌ره‌و مه‌زلگای پى له‌ميه‌رو ئاويزان بوون له‌گەڵ دنيايه‌کى پى پووناکى له‌ئاوازو په‌يفه‌ جوانه‌کانى قورئان... کۆچه‌ کۆچ... کۆچه‌ له‌پيناو خواو ئاين و به‌رزپاگرتنى ئالای ئىسلام، کۆچى به‌جپه‌شتنى خاكو خۆل و نيشتمان و ئازيزان...

کۆچه‌ به‌ره‌و غه‌ربى و غه‌ربه‌ت... به‌لام ئەم غه‌ربه‌ته پى

هه‌وال و چالاکى له‌هه‌کان

پالنه‌رمان بپت بۆبه‌شدارى جدى له‌پرسه‌که‌دا.

له‌به‌شپکى تری کۆپه‌که‌دا ئاماژه‌ى به‌وه‌کرد که ئيمه ده‌مانه‌وت چى له‌م ده‌زگايه‌دا بپته‌دى، چۆن خۆمان سازده‌ين بۆکارى ده‌سته‌ جمعى وپاراستنى گیانى فه‌ريق ومه‌رجه پيويسته‌کانى کارابوون له‌ويروسه‌يه‌دا.

له‌هۆلى لقی هه‌ولپرى يه‌کگرتوى خوشکان، تيمى هۆشيارکردنه‌وه‌ى وه‌زاره‌تى تهن‌دروستى، هه‌ستا به‌سازدانى سيمپنارىک سه‌باره‌ت به‌هۆشيارکردنه‌وه‌ى هاوالاتيان له‌نه‌خۆشى سه‌رده‌م که ناسراوه به‌ئەنفلۆزای به‌راز.

تيايدا ئاماژه‌يان کرد به‌وه‌ى که ئەم نه‌خۆشيه زۆربه‌ى ولاتانى گرتوه‌ته‌وه‌ له‌کوردستانيش چەند حاله‌تێک تۆمارکراوه‌ و ژماره‌يه‌کيش گيانيان له‌ده‌ستداوه.

هه‌روه‌ها ئاماژه‌يان به‌چۆنيه‌تى په‌يدا‌بوونى ئەم نه‌خۆشيه کردو نيشانه‌کانى ده‌رکه‌وتنى وپښگا چاره‌سه‌ريه‌کانى خۆپاراستنيان بۆئاماده‌بوون پوون کرده‌وه.

جپى ئاماژه‌يه تيمى هۆشيارکردنه‌وه‌ى وه‌زاره‌تى تهن‌دروستى تيمىکى خۆبه‌خشو ده‌گه‌رڤن به‌سه‌ر زۆربه‌ى شوپنه‌ په‌سمى و ناره‌سميه‌کانداو له‌به‌رنامه‌ياندايه که به‌سه‌ر مرگه‌وته‌کانيشدا بگه‌رڤن، تاوه‌کو خەلکى له‌م نه‌خۆشيه هۆشيار بکەنه‌وه.

* لقی سليمانى:

به‌روارى ۲۰۰۹/۱۲/۱۱ وه‌فديکى لقی سليمانى يه‌کگرتوى خوشکان که پيک هاتبوون له‌به‌پڤزان (پووناک مه‌مه‌د، پووناک نورى، نه‌جات که‌ريم) ئەندامانى لق، به‌شداريان کرد له‌يادى (۵۷) ساله‌ى دامه‌زاندنى پڤخراوى (يه‌کيتى ئافره‌تانى کوردستان) که له‌هۆلى پۆشنپيرى سازکراوو.

* لقی هه‌ولپڤر:

له‌قى هه‌ولپڤرى يه‌کگرتوى خوشکان هه‌ستا به‌سازدانى کۆپيکى تايه‌به‌ت بۆپه‌پڤر (مامۆستا مه‌ولود باوه‌مراد) ئەندامى مه‌کته‌بى سياسى يه‌کگرتوى ئيسلامى کوردستان له‌ژيژرناوينيشانى (ئه‌رکه‌کانمان به‌رامبه‌ره‌لپڤزاردنى ئاينده‌ى عيراق).

له‌کۆپه‌که‌دا، به‌پڤزيان ئاماژه‌ى به‌گرنگى پڤرسه‌که‌ کردو له‌ژيژر پڤسيارى ئيمه‌چيمان له‌په‌رله‌مان ده‌ويت وکه‌موکورتيه‌کانى کۆمه‌لگه‌ى له‌پوانگه‌ى ئەركى په‌رله‌مانه‌وه بۆخوشکان شيکرده‌وه‌و داواى لپڤکردن که پيويسته به‌ها ئەخلاقيه‌ گه‌شيه‌کان هاندرو